

VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 8 september 2026

NR.: RI-26-01183

Onderwerp: Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert	Agendapunt	11.
	Raadsvoorstel- nummer	2026-44
Voorstel: 1. Het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert sonderend te bespreken. 2. Het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert vrij te geven voor participatie Burgemeester en wethouders van Nederweert, De secretaris, De burgemeester, drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak		
Portefeuillehouder(s)	: Wethouder Meessen niet van toepassing	Team : REO Auteur : Y.A.P.W. Verstappen
Datum	: 2 juli 2026	
Bijlage(n)	: Bijlagen	

Voorstel

1. Het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert sonderend te bespreken.
2. Te besluiten om het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert met stakeholders en belanghebbenden te bespreken.

Inleiding

Waarom een Omgevingsvisie

Een omgevingsvisie is een strategische, integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving van de gemeente. De Omgevingswet verplicht iedere gemeente om één omgevingsvisie op te stellen voor het hele grondgebied. Daarmee wordt geborgd dat keuzes over wonen, werken, mobiliteit, natuur, klimaat, milieu, gezondheid en leefbaarheid in samenhang worden gemaakt. De omgevingsvisie geeft richting aan toekomstige ontwikkelingen en vormt de basis voor beleid, plannen en besluiten. Ook helpt de visie om belangen zorgvuldig af te wegen en duidelijkheid te geven aan inwoners, ondernemers, organisaties en andere overheden. De omgevingsvisie vormt het strategisch kader voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De verdere uitwerking en concretisering vindt plaats via omgevingsprogramma's, overeenkomstig de systematiek van de Omgevingswet. Daarmee wordt geborgd dat de omgevingsvisie zich richt op de hoofdlijnen, terwijl de omgevingsprogramma's voorzien in de uitwerking van doelen, keuzes en maatregelen.

Betekenis voor Nederweert

De omgevingsvisie is belangrijk voor Nederweert, omdat deze richting geeft aan keuzes voor de toekomst van onze gemeente. Nederweert staat voor opgaven op het gebied van wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid, bereikbaarheid, landschap, natuur, landbouw en duurzaamheid. Door deze onderwerpen samen te brengen in één Omgevingsvisie ontstaat een helder kader voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Dat helpt om keuzes zorgvuldig af te wegen en om plannen beter op elkaar af te stemmen. De omgevingsvisie ondersteunt daarmee een groei van Nederweert die past bij het karakter van onze gemeente. Zo draagt de Omgevingsvisie bij aan een sterke, leefbare en toekomstbestendige gemeente.

Nederweert kent nu twee omgevingsvisies: de Omgevingsvisie Buitengebied uit 2021 en de Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen uit 2023. Op grond van de Omgevingswet moet de gemeente één omgevingsvisie vaststellen voor het hele grondgebied. Daarom is in de zomer van 2024 een proces gestart om te komen tot één omgevingsvisie voor Nederweert.

De keuze voor één integrale omgevingsvisie maakt het mogelijk om alle relevante opgaven in samenhang af te wegen. Daarbij worden ook sociaal-maatschappelijke vraagstukken betrokken. Zo wordt niet alleen gekeken naar de fysieke ruimte, maar ook naar gezondheid, participatie, sociale samenhang en kansengelijkheid. Door het sociaal domein expliciet mee te nemen, ontstaat een breder en beter onderbouwd beeld van de ontwikkeling van Nederweert. Daarmee kan beter worden gestuurd op een duurzame ontwikkeling waarin economische groei, sociale inclusie, klimaat en landschap en milieubehoud in balans zijn.

Het proces

Het doel is te komen tot een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor Nederweert, met behoud en waar mogelijk versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De eerste, voorbereidende fase bestond uit het opstellen van de Rapportage Ruimtelijke Bouwsteen Omgevingsvisie Nederweert. De gemeenteraad heeft op 9 september 2025 hiermee ingestemd.

In de tweede fase is de Omgevingsvisie zelf uitgewerkt. Daarbij zijn intern meerdere bouwstenen samengebracht tot één leesbaar geheel en is de gebiedsgerichte benadering doorgezet. In april 2026 is de ambtelijke 80%-versie opgeleverd aan HeusschenCopier Landschapskracht. Zij werken deze verder uit tot een 100%-versie die geschikt is voor besluitvorming. Dit is daarmee een belangrijk moment voor de gemeenteraad om te reflecteren op de richting van de visie en, waar nodig, bij te sturen voordat het ontwerp van de Omgevingsvisie verder wordt uitgewerkt.

Bij het opstellen van een Omgevingsvisie moeten de effecten op de fysieke leefomgeving worden meegewogen. Middels een milieueffectrapportage (MER) uitgevoerd. Omdat deze rapportage breder wordt getrokken dan alleen milieu, is gekozen voor een omgevingseffectrapportage (OER). Het bureau Antea Group helpt ons met het opstellen van de OER. Deze bestaat onder meer uit een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) en een nulmeting, de Foto van de Leefomgeving (LOF). Het traject van de OER loopt parallel aan dat van de Omgevingsvisie en ligt gelijktijdig met de Omgevingsvisie voor ter vaststelling.

Omgevingsvisie Nederweert

Omgevingsvisie Nederweert kiest voor groei met behoud van eigen identiteit. Een Omgevingsvisie is een langetermijnvisie voor de komende 15 tot 20 jaar. Niet alles wordt van de ene op de andere dag gerealiseerd; het gaat om een koers waar Nederweert stap voor stap naartoe werkt. De gemeente wil ruimte bieden aan ontwikkeling, maar tegelijk de ruimtelijke kwaliteit beschermen en versterken. Daarbij staat een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving centraal. Omdat de beschikbare ruimte beperkt is, vraagt dit om zorgvuldige en integrale keuzes. Daarom bekijkt de gemeente opgaven op het gebied van wonen, werken, natuur, water, klimaat, mobiliteit en gezondheid steeds in samenhang.

Nederweert kijkt vooruit zonder haar eigen karakter te verliezen. Open, nuchter, ondernemend, samen en groen: deze kernwaarden vormen het vertrekpunt voor de manier waarop de gemeente met veranderingen omgaat. Juist die combinatie van ondernemerschap, verbondenheid en respect voor de leefomgeving maakt het mogelijk om woningbouw, economie en de transitie van het landelijk gebied niet los van elkaar te zien, maar juist in onderlinge samenhang. Groei is daarbij geen doel op zich, maar een middel om landschap, samenleving en economie duurzaam te versterken. Dat vraagt ook om voorzieningen die meegroeien met de gemeente, zoals onderwijs, sport, zorg, ontmoeting en cultuur.

De visie kiest naast thema's voor een gebiedsgerichte aanpak. Niet elk gebied vraagt immers hetzelfde. In het stedelijk gebied ligt de nadruk op gezondheid en leefbaarheid. In het overgangsgebied is ruimte voor ontwikkeling, met aandacht voor de leefomgeving. In het agrarisch buitengebied staat ruimte voor agrarische ondernemers voorop, met oog voor balans tussen agrarische belangen, natuur, landschap en andere opgaven. In de bufferzones ligt de focus op het verbeteren van de omstandigheden rond natuurgebieden. En in de natuurgebieden gaat het om behoud en versterking van natuur. Zo ontstaat een samenhangend toekomstbeeld waarin Nederweert ruimte biedt aan initiatief, zonder de kwaliteiten te verliezen die de gemeente waardevol maken.

Beoogd effect

Het ontwikkelen van één Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van Nederweert, met een goede balans tussen ruimte voor ontwikkelingen en behoud van kwaliteit.

Argumenten

1.1 Het Voorontwerp brengt de huidige bouwstenen samen tot één helder geheel.

Het Voorontwerp bundelt de uitkomsten van de eerdere fases in één samenhangend document. Daardoor ontstaat een goed leesbare basis voor verdere besluitvorming. Ook wordt zichtbaar hoe de verschillende ruimtelijke opgaven zich tot elkaar verhouden. Dat helpt bij het maken van afgewogen keuzes. Zo wordt versnippering tussen deelvisies voorkomen. Het document vormt daarmee een logisch vervolg op de eerdere besluitvorming.

1.2 De Omgevingsvisie geeft richting aan de toekomstige ontwikkeling van Nederweert.

De gemeente staat voor keuzes over wonen, werken, bereikbaarheid, landschap en leefbaarheid. Met één Omgevingsvisie worden deze onderwerpen niet los van elkaar bekeken, maar in samenhang binnen de beschikbare ruimte. Dat past bij de bedoeling van de Omgevingswet. De visie biedt daarmee een helder kader voor toekomstige plannen en initiatieven. Ook geeft dit duidelijkheid aan inwoners, initiatiefnemers en andere partners. Dat vergroot de voorspelbaarheid van gemeentelijke keuzes.

1.3 Het Voorontwerp sluit aan op de ambitie om ruimtelijke kwaliteit te behouden en te versterken.

Nederweert wil groeien, maar wel met behoud van de eigen kwaliteit en identiteit op basis van het toekomstperspectief ambitie uit de Ruimtelijke Bouwsteen. Het Voorontwerp maakt die afweging expliciet. Daarmee wordt niet alleen gestuurd op ontwikkeling, maar ook op behoud van wat waardevol is. Dat is belangrijk voor de kwaliteit van kernen, buitengebied, leefbaarheid en landschap. De visie helpt om groei zorgvuldig in te passen. Zo blijft ontwikkeling in balans met de leefomgeving.

1.4 De Omgevingsvisie biedt een basis voor een aantrekkelijke, toekomstbestendige en gezonde leefomgeving.

Gezondheid speelt een steeds grotere rol bij ruimtelijke keuzes. Denk aan lucht, geluid, groen, water en veilige routes. Door deze onderwerpen in de visie mee te nemen, ontstaat een bredere afweging dan alleen ruimtegebruik. Dat helpt om de leefomgeving aantrekkelijk, leefbaar en toekomstbestendig te houden. Ook sluit dit aan op de wettelijke verplichting om effecten op de leefomgeving mee te wegen. De visie ondersteunt daarmee een toekomstgerichte aanpak.

1.5 De omgevingsvisie is van oorsprong een ruimtelijk instrument, maar Nederweert kiest er bewust voor om deze integraal op te bouwen.

Ruimtelijke keuzes staan namelijk niet op zichzelf. Zij hebben direct gevolgen voor maatschappelijke, sociale, economische, agrarische en leefbaarheidsvraagstukken. Door die samenhang expliciet te maken, kunnen wij de ruimtelijke opgaven beter met elkaar verbinden en beter afgewogen keuzes maken voor de toekomst van

Nederweert.

1.6 De OER maakt de gevolgen van keuzes inzichtelijk en versterkt de onderbouwing.

De OER geeft inzicht in de effecten van beleidskeuzes. Daardoor wordt duidelijk welke gevolgen verschillende richtingen kunnen hebben. Dat maakt de uiteindelijke besluitvorming sterker en beter onderbouwd aan de hand van verschillende alternatieven (uitersten op het speelveld: 1. groei als motor - 2. Bodem, water en natuur als kompas – 3. Gemeenschap en identiteit centraal) en het daaruit voortvloeiende voorkeursalternatief (VKA). Ook helpt het om risico's en aandachtspunten vroeg te zien. Zo kunnen keuzes tijdig worden bijgesteld als dat nodig is. De OER is daarmee geen losse stap, maar een inhoudelijke steun voor de visie.

1.7 Het Voorontwerp betreft de raad al vroeg bij de inhoud.

Hoewel het voorontwerp geen verplicht onderdeel is, biedt het wel een duidelijk voordeel. De raad kan daardoor in een vroeg stadium reageren op de inhoud. Dat helpt om het gesprek over de omgevingsvisie op tijd te voeren. Eventuele aandachtspunten kunnen dan nog worden meegenomen in de verdere uitwerking. Dit leidt tot betere afwegingen, meer draagvlak en verkleint de kans dat later grote wijzigingen nodig zijn. Dat maakt het proces zorgvuldiger en efficiënter.

2.1 Vrijgeven voorontwerp om het gesprek buiten aan te gaan

Het Voorontwerp bestaat uit inhoudelijke onderdelen en geeft koers aan voor de ontwikkelrichting van de gemeente Nederweert. Na het sonderend gesprek door de gemeenteraad wordt het Voorontwerp gedeeld met belangstellenden. Er wordt een inloopavond georganiseerd voor inwoners en ondernemers. De informatie die we hierbij ophalen nemen we in ogenschouw bij het opstellen van het Ontwerp.

Kanttekeningen

1.1 Het Voorontwerp is nog geen definitieve visie.

Het document is bedoeld als tussenstap richting definitieve besluitvorming. Dat betekent dat er nog aanpassingen kunnen volgen. Die ruimte is nodig om de visie goed af te ronden. Tegelijk vraagt dit om duidelijke sturing op de laatste uitwerking. Daarom is het belangrijk om nu heldere kaders mee te geven. Zo blijft de verdere uitwerking in lijn met het huidige Voorontwerp.

1.2 De Omgevingsvisie vraagt om zorgvuldige afstemming met andere trajecten en de provincie.

De visie raakt aan meerdere onderwerpen en lopende processen, zoals wonen, mobiliteit, duurzaamheid en het buitengebied. Ook wijkt Nederweert op sommige onderdelen af van de provinciale gebiedsindeling uit de POVI, omdat een eigen zonering beter aansluit op de lokale ruimtelijke structuur en de samenhang in het gebied. Als die trajecten en kaders niet goed op elkaar aansluiten, kan onduidelijkheid ontstaan. Daarom is goede afstemming nodig tussen beleid, uitvoering, communicatie. Dat kost tijd en aandacht, maar voorkomt later knelpunten. De vastgestelde Omgevingsvisie biedt daarbij een stevig vertrekpunt om het gesprek met de provincie over de gebiedsindeling aan te gaan.

Uitvoering

Na besluitvorming wordt het Voorontwerp vrijgegeven voor participatie en verder uitgewerkt tot het Ontwerp Omgevingsvisie. Op basis van de behandeling in de raad en andere reacties kunnen tussen het Voorontwerp en het Ontwerp nog inhoudelijke wijzigingen en aanscherpingen worden doorgevoerd. HeusschenCopier Landschapskracht werkt daarbij de laatste inhoudelijke en redactionele punten uit. Parallel hieraan worden de uitkomsten van de OER verwerkt in de onderbouwing van de Omgevingsvisie. Na de bestuurlijke behandeling van het Ontwerp in december 2026 start de zienswijzenprocedure. Daarna volgt de verwerking van de zienswijzen en de definitieve besluitvorming over de Omgevingsvisie Nederweert in maart 2027.

Communicatie en participatie

Na besluitvorming door de raad wordt het Voorontwerp vrijgegeven voor participatie met inwoners en betrokkenen. Zij krijgen de gelegenheid om te reageren op de inhoud van het Voorontwerp en aandachtspunten mee te geven voor de verdere uitwerking. De reacties uit de participatie worden afgewogen en verwerkt richting Ontwerp Omgevingsvisie.

Financiële gevolgen

Voor het project zelf zijn geen extra middelen nodig. De verdere uitwerking van de Omgevingsvisie vindt plaats binnen de bestaande budgetten.

De Omgevingsvisie heeft wel gevolgen voor de keuzes die de gemeente in de toekomst maakt. Die gevolgen hebben ook financiële impact. Op dit moment is die impact nog niet in beeld. Bij de uitwerking van beleid, programma's en uitvoeringsplannen wordt dit verder onderzocht en meegenomen in de reguliere besluitvorming.

Bijlagen

1. Participatieverslag Braining the Future
2. Infographic enquête
3. Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen
4. Omgevingsvisie Buitengebied
5. Economisch profiel
6. Inspiratiekader Vitaal Buitengebied
7. Ruimtelijke Bouwsteen Omgevingsvisie
8. Foto van de Leefomgeving (LOF)
9. Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)
10. Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Overwegende dat

- Op grond van de Omgevingswet voor het gehele grondgebied van de gemeente één omgevingsvisie moet worden vastgesteld;
- Het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert de basis vormt voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie en de raad in deze fase de mogelijkheid heeft om richting mee te geven aan die uitwerking;
- Participatie met inwoners, ondernemers, organisaties en andere belanghebbenden past bij de voorbereiding van de omgevingsvisie;

Gezien het voorstel nr. 2026-44 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 2 juli 2027

Gelet op:

- Artikel 3.1 van de Omgevingswet;

Besluit

1. Het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert sonderend te bespreken.
2. Te besluiten om het Voorontwerp Omgevingsvisie Nederweert met stakeholders en belanghebbenden te bespreken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Raadsvergadering d.d. 8 september 2026,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

L. (Loes) Janssen

B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak